

Sygn. akt **IC 1547/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w Wydziale I Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący SSR Mariusz Kubiczek

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Bieniek

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2017 roku w Tomaszowie Maz.

przy udziale -----

na rozprawie

sprawy z powództwa- B. W., W. W., U. L., J. K. (1)

przeciwko - Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

orzeka:

I. zasądza od pozwanego - Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów :

1/B. W. kwotę **30.000,00 zł** /trzydzieści tysięcy złotych/ z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.600,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa,

a/ oddala powództwo w pozostałej części,

b/ nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) tytułem zwrotu kosztów sądowych kwotę **1.500,00 zł** (jeden tysiąc pięćset złotych) w postaci nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa,

c/ odstępuje od obciążenia powódki B. W. zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) od oddalonych części powództwa,

2/ W. W. kwotę **20.000,00 zł** /dwadzieścia tysięcy złotych/ z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa,

a/ oddala powództwo w pozostałej części,

b/ nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) tytułem zwrotu kosztów sądowych kwotę **1000,00 zł** (jeden tysiąc złotych) w postaci nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa,

c/ odstępuje od obciążenia powoda W. W. zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) od oddalonych części powództwa,

3/ U. L. kwotę **20.000,00 zł** /dwadzieścia tysięcy złotych/ z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa,

a/ oddala powództwo w pozostałej części,

b/ nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) tytułem zwrotu kosztów sądowych kwotę **1000,00 zł** (jeden tysiąc złotych) w postaci nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa,

c/ odstępuje od obciążenia powódki U. L. zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) od oddalanej części powództwa,

4/ J. K. (2) kwotę **20.000,00 zł** /dwadzieścia tysięcy złotych/ z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa,

a/ oddala powództwo w pozostałej części,

b/ nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) tytułem zwrotu kosztów sądowych kwotę **1000,00 zł** (jeden tysiąc złotych) w postaci nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa,

c/ odstępuje od obciążenia powódki U. L. zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) od oddalanej części powództwa,

II. nakazuje ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) tytułem częściowego zwrotu kosztów sądowych: kwotę **312,73 zł** (trzysta dwanaście i 73/100 złotych) w postaci wydatków poniesionych w sprawie,

III. odstępuje od obciążenia powodów zwrotem kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) w postaci wydatków poniesionych w sprawie, od oddalanej części powództwa.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 września 2016r. powodowie; B. W., W. W., U. L. i J. K. (2), zastąpieni przez adwokata, domagali się zasądzenia od Towarzystwa (...) SA. z siedzibą w W. kwot; 60.000,00 złotych na rzecz B. W., po 40.000,00 złotych na rzecz W. W., U. L. i J. K. (2) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Powodowie wywodzili podstawę do dochodzenia roszczenia z przepisów art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. /k- 2 do k-8/.

Pozwany – Towarzystwo (...) SA. z siedzibą w W., zastąpiony przez radcę prawnego, nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu /k- 99 do k-106 odpowiedź na pozew/. Pozwany zakwestionował wysokość roszczeń powodów, podnosząc że roszczenia powodów zostały zaspokojone w procesie likwidacji szkody i każdy z powodów otrzymał po 20.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia /k- 101/, z czego po 10.000,00 złotych od pozwanego Towarzystwa oraz od (...) S.A. /k-100/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 26 marca 2003 roku w godzinach porannych, w miejscowości Z., gmina T. M., z powodu gęstej mgły oraz naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym doszło do zderzenia wielu pojazdów /karambolu/. Kierujący samochodem osobowym marki P. nr rej. (...) A. S. wjechał w tył stojącego i zatrzymanego bezkolizyjnie (...) z zestawem przyczep. Następnie w tył samochodu P. uderzył (...) /tzw. laweta/ wraz z przyczepą kierowany przez obywatela Litwy.

Na skutek zderzenia ciężkie obrażenia ciała poniósł pasażer samochodu osobowego P. – M. W., które skutkowały jego śmiercią na miejscu zdarzenia.

Wyrokami Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 11 lutego i 7 kwietnia 2004 roku, uczestnicy wypadku – kierujący (...) oraz samochodem osobowym P. zostali prawomocnie skazani za przestępstwo określone w art. 177 § 2 k.k.

Pojazdy sprawców wypadku posiadały obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych; samochód P. w (...) S.A., przejęte następnie przez (...) Asekuracja, którego następcą prawnym jest pozwane Towarzystwo; (...) w (...) S.A.

/dowód; okoliczność bezsporna, ponadto wyrok z dnia 7 kwietnia 2004 roku k-265 oraz z dnia 11 lutego 2004 roku k-232 - w aktach II K 790)03 /.

M. W. mieszkał w miejscowości S., gmina U., gdzie posiadał gospodarstwo rolne. Mieszkał z żoną B. W. i synem W. W.. Córka U. L. w 1982 roku założyła własną rodzinę i mieszkała w tej samej miejscowości, w odległości około jednego kilometra od domu rodzinnego. Jej mąż K. L. pomagał teściowi w pracach polowych. Młodsza córka M. J. K. wyszła za mąż w 1990 roku i z mężem mieszkają w miejscowości Ł. oddalonej o kilka kilometrów od S.. M. W. chorował na nerki i jeździł do B. na dializy. Posiłki przygotowywała dla niego żona oraz córki. Rodzina spotykała się w święta, podczas uroczystości rodzinnych ale i w dni powszednie.

Związani byli ze sobą silną więzią emocjonalną. W wyniku tragicznej śmierci M. W. doszło do zerwania tych więzi. Śmierć męża, z którym B. W. przeżyła 43 lata, spowodowała u niej typową reakcję żałoby- zaburzenie emocji, zaburzenie nastroju, snu, poczucie żalu, pustki i braku osoby bliskiej. Pamięć o zmarłym nie wygasła, a skutki to zubożenie życia uczuciowego rodzinnego. Podobne uwagi odnieść należy do pozostałych powodów; W. W., U. L. i J. K. (2), gdzie w opiniowanych przypadkach biegły psychiatra nie widzi odległych skutków śmierci ojca.

/dowód: zeznania świadka K. L. k- 126 odwrót do k-127, I. T. k-127, opinia biegłego psychiatry J. B. k-135 do k-146, przesłuchanie powodów k-152 odwrót/.

Powodowie, zastąpieni przez firmę prawniczą, występowali z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia pismem z dnia 19 stycznia 2016 roku. Pismem z dnia 12 lutego 2016 roku pozwany przyznał powodom zadośćuczynienie w wysokości po 10.000,00 złotych dla każdego z nich. Żądanie do (...) S.A. zgłoszone zostało w piśmie z dnia 3 grudnia 2015 roku, a w dniu 11 stycznia 2016 roku wpłynęły pisma – decyzje przyznające powodom świadczenia po 10.000,00 złotych, dla każdego z nich.

/ dowód; okoliczność bezsporna, ponadto pisma- zgłoszenie szkody do pozwanego k-32 do k-38, pismo pozwanego k-39 do k-42, zgłoszenie szkody do E. Hestia k-22 do k-27, pisma do powodów k-28 do k-31/.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługuje na jego uwzględnienie.

Stan faktyczny jest w zasadzie niesporny. Ustalenia faktyczne poczynione zostały przez Sąd w oparciu o okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie, a nie zakwestionowane przez stronę pozwaną. Pozwany nie kwestionował okoliczności zdarzenia z dnia 26 marca 2003 roku, osoby sprawcy, który posiadał ważne ubezpieczenie w zakładzie ubezpieczeń, którego następcą prawnym jest strona pozwana. Przedmiotem zastrzeżeń jest wysokość żadanego roszczenia, fakt wypłaty zadośćuczynienia przez pozwanego oraz drugiego ubezpieczyciela oraz kilkunastoletni okres dzielący szkodowe zdarzenie od daty wystąpienia z ponownym żądaniem.

Więź rodzinna, emocjonalna łącząca powodów z ich zmarłym tragicznie mężem i ojcem była przedmiotem dowodzenia za pośrednictwem m.in. zeznań świadków. Z zeznań świadków wynika, że więź tą można oceniać na płaszczyźnie aktywnej realizacji /odwiedzanie się, wspólne spędzanie dni świątecznych i uroczystości rodzinnych, pomoc w pracach

w gospodarstwie/. Przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło istnienie silnej więzi emocjonalnej żony i dzieci ze zmarłym tragicznie M. W. /również na datę przedmiotowego zdarzenia/.

Zeznania świadków oraz dowód z przesłuchanie powodów stanowią spójną i logiczną całość, nie są pozbawione spontaniczności wypowiedzi. Z tych też względów Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia dania im wiary.

Dowód z opinii biegłego psychiatry potwierdza istnienie więzi rodzinnej. Ocena stopnia tej więzi, jego nasilenia i wyjątkowości czy szczególności należy do Sądu w oparciu o ocenę materiału dowodowego, zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Strona powodowa wskazała za podstawę zgłoszonego roszczenia przepis art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

W granicach odpowiedzialności sprawcy wypadku, w następstwie którego nastąpił zgon M. W., odpowiada pozwany – Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.. Odpowiedzialność pozwanego znajduje oparcie w przepisach art. 436 § 2 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. i w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem tych pojazdów, łączącej pozwanego z ubezpieczonym właścicielem samochodu osobowego P. nr rej. (...) - w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych / Dz. U. nr 124, poz. 152 ze zmianami/.

Zgodnie zaś z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia.

Strona powodowa wystąpiła przeciwko jednemu z ubezpieczycieli – uzasadnienie stanowiska przedstawiono w uzasadnieniu pozwu /k-5/. Znajduje ono akceptację Sądu. Strona pozwana zgłosiła wniosek o przypozwanie drugiego z ubezpieczycieli /k-101 odpowiedź na pozew/.

Odpowiedzi na pytanie – czy najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w sytuacji, gdy śmierć poszkodowanego nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku- odpowiedział Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 roku , III CZP 32/11 / opublikowanej OSN 2012 rok, zeszyt nr 1, poz. 10/ udzielając odpowiedzi twierdzącej.

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również więc osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego.

Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna wykazać istnienie tego rodzaju więzi /osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym w ramach więzi rodzinnej, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy/, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie.

Rozstrzygnięcie kontrowersji związanych ze stosowaniem w okresie przejściowym / tj. do czasu nowelizacji przepisu art. 446 poprzez dodanie § 4 k.c./ wiązało się z próbą zdefiniowania dobra osobistego, podlegającego ochronie i naruszonego przez sprawcę śmierci osoby bliskiej. W najnowszej judykaturze odstąpiono od ujmowania krzywdy jako cierpienia z powodu utraty osoby bliskiej na rzecz koncepcji odrębnego dobra osobistego, w postaci szczególnej emocjonalnej więzi rodzinnej pomiędzy osobami najbliższymi, podlegającego ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. oraz art. 448 k.c. Obecnie jednolicie ukształtowane i utrwalone w judykaturze Sądu Najwyższego jest stanowisko, wedle którego spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku /poruszają; uchwały z dnia 22 października 2010 roku, (...) 76)10, OSNC-ZD 2011, zeszyt B, poz. 42, z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 32)11,

OSNC 2012, zeszyt 1, poz. 10, wyroki z dnia 14 stycznia 2010r, IV CSK 307)09, OSNC-ZD 2010, zeszyt C, poz. 91, z dnia 25 maja 2011r, II CSK 537)10 – niepubl., z dnia 10 listopada 2010 r, II CSK 248)10, OSNC – ZD 2011, zeszyt B, poz. 44, z dnia 11 maja 2011 r, I CSK 621)10- niepubl., z dnia 15 marca 2012 r, I CSK 314)11- niepubl./.

Zgodnie ze stanowiskiem wypracowanym w judykaturze Sądu Najwyższego, odpowiedzialność ubezpieczonego obejmowała także oparte na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienie za krzywdę z tytułu naruszenia dóbr osobistych członków rodziny zmarłego. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione orzeczenia zapadły w sprawach, w których roszczenia były skierowane przeciwko ubezpieczycielom, a Sąd Najwyższy nie wyraził żadnych wątpliwości co do tego, iż zakres ich odpowiedzialności odpowiada zakresowi odpowiedzialności ubezpieczonych.

W ocenie Sądu powodowie wykazali /poprzez dowód z zeznań świadków oraz przesłuchania stron – strony powodowej/ zaistnienie wskazanych powyżej przesłanek / silnej więzi rodzinnej oraz faktu jej naruszenia/, uzasadniających uwzględnienie roszczenia.

Powodowie wykazali istnienie między nimi a mężem i ojcem więzi emocjonalnej wynikającej z więzi rodzinnej oraz że zerwanie tej więzi spowodowało u niej ból i cierpienie i poczucie krzywdy. Okoliczność wspólnego spędzania czasu podczas niedziel, świąt i uroczystości rodzinnych oraz w dni powszednie świadczy właśnie o istnieniu więzi rodzinnej.

Uznał zatem Sąd , że przyznanie powódce B. W. zadośćuczynienia w kwocie 50.000,00 złotych nie będzie ani nadmiernie wygórowane, ani rażąco wysokie. Przy uwzględnieniu wypłaconej już z tego tytułu kwoty 20.000,00 złotych, zasądził na rzecz tej powódki kwotę 30.000,00 złotych.

W pozostałej części powództwo zostało oddalone.

Zasądzona kwota uwzględnia rodzaj naruszonego dobra osobistego w postaci zerwania więzi pomiędzy żoną a mężem.

Odsetki od zasądzonej kwoty przyjął Sąd od daty 13 lutego 2016 roku /zgodnie z żądaniem pozwu/– przyjmując za podstawę przepis art. 817 § 1 k.c.

Na rzecz powodów; W. W., U. L. i J. K. (2) przyznał Sąd zadośćuczynienie w wysokości po 40.000,00 złotych, uznając iż nie będą to kwoty ani nadmiernie wygórowane, ani rażąco wysokie. Przy uwzględnieniu wypłaconych już z tego tytułu kwot po 20.000,00 złotych na rzecz każdego z powodów, zasądził na ich rzecz kwoty po 20.000,00 złotych.

Zasądzone kwoty uwzględniają rodzaj naruszonego dobra osobistego w postaci zerwania więzi pomiędzy dziećmi a ojcem /wspólne uczestnictwo w uroczystościach rodzinnych i świątach, wspólne spędzanie czasu wolnego/.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów- w sytuacji kiedy żądanie powodów uwzględnione zostało w 50 % . Na koszty powódki B. W. składa się wynagrodzenie adwokata= 7.200,00 złotych – obliczone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie -Dz.U. z listopada 2015 roku, poz. 1800 (7.200,00 zł x 50% = 3.600,00 zł), na koszty powodów W. W., U. L. i J. K. (2) składają się wynagrodzenie adwokata po 4.800,00 złotych – obliczone na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku –powołane wyżej (.4.800,00 zł x 50 % = 2.400,00 zł).

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie przepisu art.113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz. U. nr 167, poz. 1389 z późniejszymi zmianami/ w związku z art. 100 k.p.c. Na koszty te składają się opłaty sądowe, od uiszczenia których powodowie zostali zwolnieni oraz wydatki związane z wydaniem opinii biegłego /625,46 złotych/. Pozwanego obciążono tymi opłatami w stosunku, w jakim żądanie uwzględniono / x 50%/.

O kosztach sądowych – w punkcie III. sentencji wyroku orzeczono na podstawie przepisu art.113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych /Dz. U. nr 167, poz. 1389 z późniejszymi zmianami/.